

т. е. обосновывается сущностная модернизация специализированного закона в сфере регуляции телекоммуникационных отношений.

Ключевые слова: телекоммуникационная отрасль, телекоммуникационные услуги, функционирование телекоммуникационного рынка, государственная телекоммуникационная политика, государственное регулирование телекоммуникационного рынка.

THE TASKS OF LEGISLATIVE POLICY IN THE SPHERE OF DEVELOPMENT TELECOMMUNICATION MARKET OF UKRAINE

Ostapenko Y. I.

The article is devoted to the questions of economical and legal providing of functioning and development of telecommunication market in Ukraine. Paid regard, that today's state of legal regulation of telecommunication market is ramshackle and contains numerous blanks. Grounded the essential modernization of specialized legislation in the sphere of telecommunication market regulation.

Keywords: telecommunications industry, telecommunications services, operation of the telecommunications market, the state telecommunications policy, state regulation of the telecommunications market.

УДК 346.3(477):339.9.

РОЗВИТОК ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УМОВАХ ЧЛЕНСТВА УКРАЇНИ В СОТ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Н. І. Самойлова, здобувачка
Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»*

Актуалізовано необхідність створення ефективного господарсько-правового механізму зовнішньоекономічних зв'язків національних суб'єктів господарювання в умовах членства України в СОТ. Переслідується мета забезпечити захист національного товаровиробника, шляхом розгляду цілісної системи міжнародних зобов'язань України. Піднято питання щодо адаптації технічного регулювання до умов СОТ.

Ключові слова: технічний регламент, захист національних виробників, технічне регулювання.

Актуальність проблеми. У зв'язку із приєднанням до СОТ Україна взяла на себе велику кількість міжнародно-правових зобов'язань, частина яких стосувалася внесення відповідних змін до законодавства. Більшу частину цих зобов'язань виконано, проте цей процес не можна вважати завершеним. Окремим питанням у цих умовах є забезпечення можливостей держави проводити ефективну зовнішньоекономічну та структурно-галузеву політику в інтересах національної економіки, що разом з тим не суперечить вимогам СОТ, міжнародним зобов'язанням України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стан законодавства України в частині, яка стосується СОТ, на сьогодні досліджують багато вчених та фахівців у галузі права. Так, чимало досліджень було здійснено Аналітично-дорадчим центром Блакитної стрічки та Міжнародним центром перспективних досліджень. Цієї проблеми торкнулися В. Мовчан, Т. Херувімова, І. Половець, Г. Асланян, А. Махнова та багато інших вітчизняних та зарубіжних фахівців. Однак далеко не всі питання, тим більш у прогностичному аспекті, отримали науковий аналіз та конкретні пропозиції.

Метою статті є визначення якісного стану правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні в умовах його адаптації до численних вимог СОТ, а також з'ясування тих господарсько-правових засобів, що мають бути використані державою для забезпечення свого впливу на економічні та зокрема зовнішньоекономічні процеси, не порушуючи при цьому міжнародно-правових зобов'язань у зв'язку із членством України в СОТ.

Виклад основного матеріалу. За останні півсторіччя основною міжнародною організацією, що формувала торговельну політику, була Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ), яка стала складовою частиною Світової організації торгівлі (СОТ).

ГАТТ зробила спробу встановити загальні правила національної поведінки в торговельній політиці, а також полегшити обговорення багатосторонніх торговельних угод шляхом визначення прав і обов'язків кожної країни-партнера та забезпечення форуму для обговорення і владнання торговельних зборів [1].

5 лютого 2008 р. на засіданні Генеральної Ради СОТ було ухвалено рішення про приєднання України до Марракеської угоди про заснування СОТ та підписано протокол про вступ України до СОТ. 4 квітня 2008 р. Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі», а 16 травня 2008 р. Україна стала повноправним 152-м членом цієї організації.

Стратегічною метою СОТ є забезпечення свободи торгівлі та рівності умов торгівлі для всіх суб'єктів світового ринку. Діяльність цієї організації заснована на двох основних принципах (ці принципи перейшли в СОТ із ГАТТ):

– режим найбільшого сприяння: рівноправне ставлення до всіх торговельних партнерів. Цей принцип закріплено в першій статті ГАТТ і є обов'язковим до виконання всіма країнами – членами СОТ;

– національний режим: рівне ставлення до іноземних та вітчизняних виробників.

На сьогодні Україна пройшла значний шлях у процесі гармонізації національного законодавства і вимог СОТ. Основним документом, покликаним гармонізувати законодавство нашої держави з нормативною базою СОТ, є Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 р. № 1570-р «Про затвердження плану першочергових заходів щодо виконання зобов'язань України в рамках членства у СОТ». Такі зміни матимуть позитивний вплив, оскільки сприятимуть підвищенню рівня конкурентоздатності вітчизняних виробників на світовому ринку. Також членство в СОТ посприяло активізації торговельних відносин з її країнами-членами, що призвело до розширення географії українського експорту. Вітчизняні виробники у разі торговельних спорів будуть більше захищені, оскільки на них поширюватиметься режим найбільшого сприяння у торгівлі з країнами – учасницями СОТ, на які нині припадає понад 90 % обсягу всієї світової торгівлі. Разом із тим лібералізація митного режиму призвела до збільшення кількості імпортованих товарів на вітчизняному ринку, що стало викликом для національних товаровиробників. Також слід констатувати той факт, що світовий ринок є дискримінаційним за своєю природою, адже технологічні, фінансові, інноваційні та інші можливості товаровиробників є далеко нерівними, розвинені країни отримують більше переваг від вільної торгівлі, ніж ті країни, що розвиваються.

Зі вступом у СОТ Україна взяла на себе зобов'язання до 2012 р. провести реформи в системі технічного регулювання, до складу якої входять: стандартизація, оцінювання відповідності, метрологія, ринковий нагляд з метою усунення зайвих технічних бар'єрів. До цього наша держава користувалася стандартами колишнього СРСР (ГОСТ).

Кожен член СОТ взяв на себе зобов'язання стосовно того, що всі технічні регламенти, стандарти та процедури оцінювання відповідності їм не можуть застосовуватись у спосіб, що являв би собою засіб свавільної або невиправданої дискримінації між країнами, де переважають такі самі умови, або становив би приховане обмеження імпорту [2].

Ключові зобов'язання України щодо технічних бар'єрів у торгівлі:

– пріоритет використання міжнародних стандартів як основи для національних стандартів, технічних регламентів та процедур оцінювання відповідності. До 30 грудня 2011 р. всі технічні регламенти України мають використовувати як основу відповідні міжнародні стандарти;

– добровільність стандартів, за винятком технічних регламентів. З дати вступу до СОТ всі чинні національні та регіональні (місцеві) стандарти стають добровільними, за винятком тих, на які є посилання або про які йдеться у технічних регламентах, розроблених для захисту інтересів національної безпеки держави, запобігання шахрайським діям, захисту здоров'я та життя людей,

тварин, рослин та захисту навколишнього середовища тощо. Таким чином, Україна не застосовуватиме жодних перехідних періодів при запровадженні положень Угоди ТБТ;

– деклараційний принцип підтвердження відповідності. Україна зобов'язалася поширювати практику підтвердження відповідності на основі декларацій виробника, без вимоги реєстрації або підтвердження українськими органами відносно відповідного технічного регламенту;

– скорочення переліку товарів, які підлягають обов'язковій сертифікації. Україна надасть оновлений перелік таких товарів у СОТ до 31 січня 2012 р.;

– визнання оцінювання відповідності інших країн – членів СОТ. Україна визнаватиме, коли це можливо, результати процедур оцінювання відповідності інших країн – членів СОТ;

– визнання міжнародних стандартів. З дати вступу до СОТ імпортована продукція, яка вимагає оцінювання відповідності та для якої стандарти не були гармонізовані з міжнародними, розглядається як така, що відповідає українським стандартам, якщо органи з оцінювання відповідності, визнані в Україні, підтвердять її відповідність міжнародним стандартам [3].

Основним елементом у процесі переходу від обов'язкової сертифікації до оцінювання відповідності продукції згідно з європейською практикою є запровадження технічних регламентів. Уперше легальне визначення терміна «технічний регламент» було закріплено в ст. 1 Закону України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності». Технічний регламент – закон України або нормативно-правовий акт, ухвалений Кабінетом Міністрів України, в якому визначено характеристики продукції або пов'язані з нею процеси чи способи виробництва, а також вимоги до послуг, включаючи відповідні положення, дотримання яких є обов'язковим. Він може містити вимоги до термінології, позначок, пакування, маркування чи етикетування, які застосовуються до певної продукції, процесу чи способу виробництва [4].

Відповідно до Угоди СОТ про технічні бар'єри в торгівлі (Угода ТБТ), кожен член СОТ повинен забезпечити, аби його центральні і місцеві урядові та неурядові органи щодо технічних регламентів забезпечили товарам, які імпортуються будь-яким членом СОТ, національний режим та режим найбільшого сприяння, тобто режим не менш сприятливий, ніж режим, що надається аналогічним вітчизняним товарам та товаром, що походять з території інших країн [5].

При введенні продукції в обіг на території України виробники повинні переконатися в тому, що їх продукцію виготовлено відповідно до вимог, зазначених у відповідних чинних технічних регламентах. Процедурою оцінювання відповідності за Угодою, є «будь-яка процедура, яка прямо чи непрямо виконується для визначення того чи виконуються відповідні вимоги щодо технічних регламентів чи стандартів» [6]. Відповідність якості продукції

встановленим законодавством вимогам підтверджується на основі декларації відповідності, що подається виробником (постачальником) даної продукції [7]. Складання декларації є завершальним етапом послідовної роботи з оцінювання відповідності вимогам відповідних технічних регламентів, результатом якої є оформлення сертифіката відповідності чи декларації відповідності.

Якщо за допомогою цих процедур підтверджено, що продукція відповідає діючим вимогам, виробники складають декларацію про відповідність і наносять маркування національним знаком відповідності. Імпортери уводять в обіг (розміщують на ринку) тільки відповідну продукцію, що пройшла належну процедуру оцінювання відповідності.

Важливим кроком у приведенні українського законодавства до вимог СОТ є затвердження Урядом та прийняття у першому читанні проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо скасування реєстрації декларації виробника про відповідність». Положення цього законопроекту спрямовано на виконання Протоколу про вступ України до СОТ, ратифікованого Законом України від 10 квітня 2008 р. № 250-VI, згідно з яким Україна зобов'язалася вдаватися до визнання декларацій виробника без реєстрації або підтвердження відповідними українськими органами.

Необхідність скасування реєстрації декларації виробника про відповідність продукції передбачено також Програмою економічних реформ на 2010 – 2014 роки та Протокольним рішенням від 21 березня 2011 р. за результатами засідання Керуючої ради Комітету з економічних реформ.

Прийняття цього Закону може стати важливим кроком на шляху до наближення вітчизняного законодавства у сфері технічного регулювання відповідно із принципами СОТ, а також дозволить заощаджувати виробникам і постачальникам продукції значні кошти та багато часу (близько 10 днів), оскільки процедура реєстрації декларацій під час уведення продукції в обіг є довготривалою та надзвичайно витратною для підприємств.

Також багато зроблено на шляху створення системи нагляду за безпечністю продукції (ринкового нагляду). Верховна Рада ухвалила такі закони, як «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції», «Про загальну безпечність нехарчової продукції». Також ще декілька законопроектів, що стосуються цієї теми, знаходяться на розгляді Верховної Ради.

Що стосується оцінювання відповідності товарів та послуг, які надають одна одній Україна та інші учасники СОТ, необхідним кроком є побудова системи довіри до результатів оцінювання відповідності, оскільки повторне проведення процедури оцінювання впливає на ціну товару або послуги.

Міжнародні норми у сфері якості продукції встановлюють такі документи: Угода про технічні бар'єри в торгівлі («Кодекс про стандарти») – *The WTO's Technical Barriers to Trade Agreement*, Угода про санітарні та фітосанітарні

заходи, що стали міжнародним зобов'язанням кожного члена СОТ, у тому числі України, щодо технічної гармонізації законодавства з метою полегшення торгівлі [8].

Нині в Україні діє система УкрСЕРПО, яка передбачає добровільну та обов'язкову сертифікацію. Система обов'язкової сертифікації та застосування оцінювання відповідності реформуватиметься за допомогою впровадження технічних регламентів, розроблених на основі європейських директив. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2008 р. № 1381-р «Про затвердження плану заходів щодо адаптації української економіки до вимог СОТ» передбачено прийняття і введення в дію 18 технічних регламентів промислової продукції, розроблених на основі європейських директив. Так, у 2009 р. було прийнято і введено в дію 10 таких регламентів, а у 2010 р. – ще два, у 2011 р. планувалося створення одного такого регламенту, а у 2012 р. відповідно – п'яти. Отже, аби захистити себе від неякісного імпорту, стати повноправним учасником світових економічних відносин, забезпечити гарантований доступ українських товарів до світового ринку, Україна має привести законодавство і систему органів забезпечення якості до європейських та міжнародних стандартів, звісно, з урахуванням національних інтересів. Країни СОТ повинні застосовувати технічні регламенти і стандарти для цілей національної безпеки, запобігання шахрайським діям, захисту життя і здоров'я людини, тварин чи рослин, захисту навколишнього середовища на основі наукового обґрунтування та без створення невикористаних перепон для торгівлі.

Разом зі змінами в системі технічного регулювання, пов'язаними з уведенням технічних регламентів, також має відбутися перехід від сертифікації відповідності, яку здійснюють уповноважені органи оцінювання відповідності, до декларації про відповідність, яку надають виробник, його представник або постачальник. Імовірно, такі зміни справлятимуть позитивний вплив на вартість продукції.

Зі вступом до СОТ Україна взяла на себе зобов'язання скасувати обов'язкову сертифікацію імпортової харчової продукції, проте від вітчизняних виробників харчової продукції обов'язкова сертифікація вимагається й досі. Так, у 2010 р. було внесено зміни до Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, затвердженого наказом Держспоживстандарту України від 1 лютого 2005 р. № 28. З розділу 26 «Харчова продукція та продовольча сировина» було виключено 12 пунктів. Таким чином, на сьогодні в цьому Переліку залишилось ще 10 пунктів, які стосуються харчової продукції та продовольчої сировини (продукти дитячого харчування, алкогольні напої, тютюнові вироби). Україна зобов'язалась надати СОТ оновлений перелік таких товарів до 31 січня 2012 р.

Членство в СОТ вплинуло і на процедуру ліцензування імпорту, оскільки країни СОТ повинні ліцензувати імпорт відповідно до правил Угоди про

ліцензування імпорту СОТ, до якої приєдналася й Україна. Ця Угода передбачає прозорість, спрощення та прискорення процедур імпорту.

Ще одним зобов'язанням, яке взяла на себе Україна при вступі до СОТ, було скасування індикативних цін, які ця організація розглядає не як ринковий механізм, а як ручне управління вартістю товарів. Індикативні ціни було скасовано Указом Президента України від 5 серпня 2008 р. № 686/2008, яким скасовано Указ від 10 лютого 1996 р. № 124/96, котрим затверджено Положення про індикативні ціни у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Проте слід зазначити, що індикативні ціни були інструментом захисту внутрішнього споживчого ринку, його регулятором і формою протидії фіктивним правочинам, інструментом, який обмежував можливості маніпуляцій з валютними цінностями, а отже, індикативні ціни виконували важливі соціальні функції.

На особливу увагу заслуговує питання вивізного мита. Відповідно до взятих на себе зобов'язань в Україні було ухвалено декілька нормативних актів, де закріплено поступове зниження ставок експортного мита на такі види товарів: насіння соняшнику та льону, брухт чорних та кольорових металів, жива худоба та шкіряна сировина.

Законом України від 30 листопада 2006 р. «Про встановлення тарифної квоти на ввезення в Україну цукру-сирцю з тростини», який набрав чинності 1 січня 2009 р., встановлено щорічну квоту на ввезення в Україну з 1 січня до 31 грудня цукру-сирцю з тростини обсягом 260 тис. тонн за ставкою ввізного мита у розмірі двох відсотків його митної вартості.

До приєднання нашої держави до СОТ квота на імпорт цукру-сирцю розподілялася за допомогою аукціону. Однак такий спосіб розподілу квот суперечить законодавству СОТ (статті 2 та 8 ГАТТ 1994 р.). Отже, Україна взяла на себе зобов'язання протягом трьох років з моменту вступу перейти на принцип розподілу квот на цукор за принципом «першим прийшов – першим обслуговуєшся». Будь-які заходи мають здійснюватися та застосовуватися однаково, неупереджено, обґрунтовано, прозоро, передбачено та справедливо. На виконання цих зобов'язань Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 28 лютого 2011 р. № 204.

Відповідно до Закону України від 16 листопада 2006 р. «Про внесення змін до Закону України “Про вивізне (експортне) мито на живу худобу та шкіряну сировину”», який набрав чинності 1 січня 2009 р., було зменшено ставки експортного мита на живу худобу та шкіряну сировину. Проте слід зауважити, що експорт шкіряної сировини не є досить доцільним. На сьогодні шкіри оброблюються, а потім відправляються за кордон, отже, найшкідливіші для екології процеси відбуваються в Україні. Застосування вивізного мита може стати засобом реалізації промислової політики, протидії консервації української економіки на екологічно-шкідливому виробництві. Більш економічно вигідним для України може стати експорт не шкіряної сировини, а готових виробів зі шкіри.

Подібна ситуація склалася в галузі насіння соняшнику. Україна посідає одне з провідних місць у світі з експорту цієї сировини (загалом на нашу державу припадає 10 % світового виробництва), що, безперечно, приносить значні прибутки. Знаючи це, господарства збільшують посівні площі соняшнику, нехтуючи вимогами сівозмін, відповідно до яких соняшник можна сіяти на одній земельній ділянці один раз на сім – вісім років. Таким чином, можна констатувати, що експорт насіння соняшнику також має екологічний аспект. Тому більш доцільним є експорт готової продукції із соняшникового насіння.

З 1 липня 2011 р. набули чинності мита на експорт зернових культур, введенні на період до 1 січня 2012 р. Відповідно до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу і про ставки вивізного (експортного) мита на деякі види зернових культур» експортне мито на пшеницю діє на рівні 9 %, але не менш ніж 17 євро/тонна, на ячмінь – 14 %, але не менш ніж 23 євро/тонна та на кукурудзу – 12 %, але не менш ніж 20 євро/тонна.

Що стосується державних закупівель, то Угода про державні закупівлі в рамках СОТ є угодою з обмеженою кількістю учасників. Новий член СОТ не приєднується до неї автоматично, а повинен провести переговори, в перебігу яких має узгодити з усіма умови своєї участі. Зараз, учасниками угоди GPA є 43 країни, серед них і країни ЄС. У 2009 р. Україна набула статусу спостерігача в Угоді СОТ про державні закупівлі.

31 липня 2010 р. набрав чинності Закон України «Про здійснення державних закупівель». Багато в чому приписи цього Закону подібні з приписами, закріпленими в Угоді про закупівлі СОТ. І Угода, і Закон роз'яснюють порядок здійснення закупівель; вимагають, аби критерії, за якими присуджуватимуться контракти, були повідомлені заздалегідь. З прийняттям нового Закону за поданням відповідного запиту учасники можуть отримати інформацію стосовно причин ухвалення тих чи інших рішень за більшою частиною закупівель. І Закон, і Угода передбачають випадки, коли конкуренція є неможливою через термінові або національну безпеку. Переважна більшість фахівців вважають, що цей Закон відповідає вимогам СОТ, а тому Україна має всі шанси на приєднання до Угоди СОТ про державні закупівлі, оскільки на сьогодні переговори про приєднання вже розпочато.

Слід зауважити, що входження на світовий ринок потребує державного прогнозування та розроблення економічного розвитку. Тільки за допомогою таких заходів можна зробити висновки щодо можливих позитивних та негативних наслідків членства в СОТ, перш за все для національних товаровиробників. Відповідно до ч. 1 ст. 5 Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» прогнозні і програмні документи економічного та соціального розвитку розробляються на основі комплексного аналізу демографічної ситуації, стану

використання природного, виробничого, науково-технічного та трудового потенціалів, конкурентоспроможності вітчизняної економіки, оцінювання досягнутого рівня розвитку економіки і соціальної сфери та з урахуванням впливу зовнішніх політичних, економічних та інших чинників і очікуваних тенденцій зміни їх впливу в перспективі. Причому необхідним є розроблення прогнозів як для економіки України, так і для світового ринку в цілому, оскільки після вступу до СОТ Україна стала його частиною. Можливо, слід внести корективи у прогнози, які робилися декілька років тому, оскільки вони були розроблені ще до вступу України до СОТ. Без таких прогнозів неможливо знати, в яких галузях українські товаровиробники будуть конкурентоспроможними, а які сектори економіки є слабкими і потребують державної допомоги.

Україна є аграрною державою, тому вона має величезний потенціал у галузі сільського господарства. Аграрно-промисловий комплекс – одна з найважливіших галузей України як аграрно-промислової держави. У ній виробляється понад 35 % валового продукту, 35 % основних фондів, працює третина населення держави, зайнятого в господарстві [9]. Держави, що входять до СОТ, відповідно до Угоди СОТ про сільське господарство беруть на себе певні зобов'язання: щодо доступу на ринок сільськогосподарських та продовольчих товарів; державної допомоги сільському господарству; санітарних та фітосанітарних заходів у сільськогосподарській торгівлі. Саме у цій галузі прогнозування може надзвичайно допомогти.

Висновки. Приєднання до СОТ відбувалося з поспіхом, ми не зробили всього того, що можна було зробити для захисту національного виробника у низці галузей у форматі двосторонніх угод. Так сталося через те, що головними лобістами цього процесу були олігархи, чия продукція вже давно вписалася в СОТ. Саме вони і отримали найбільші преференції, а інтереси малого та середнього бізнесу не були враховані та захищені. Нині стратегічним завданням для України є мінімізація наслідків впливу значно більш потужних іноземних ТНК на національний ринок, для чого необхідно максимально використовувати організаційно-господарські повноваження органів держави в плані застосування засобів захисту національного товаровиробника. Ситуація, що склалася, ставить перед господарсько-правовою наукою питання розроблення системи заходів щодо реалізації промислової, інноваційної, інвестиційної, зовнішньоекономічної та інших видів економічної політики, які прямо не суперечать вимогам СОТ, але є достатньо ефективним для підвищення конкурентоздатності української продукції. Для консолідації національних товаровиробників, доцільним є створення відповідних галузевих асоціацій. Держава в свою чергу має усіляко стимулювати цей процес, не останнє місце в цьому питанні посідає механізм валютно-фінансових курсових співвідношень, що сьогодні виходять на перший план державної підтримки національних експортерів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Письменна К. С. Господарсько-правове забезпечення стимулювання розвитку суднобудування та судноремонту / К. С. Письменна. – Х. : Фінн, 2009. – 184 с.
2. Єфремова К. В. Особливості правового регулювання господарської діяльності на ринку виробів із дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Х., 2009. – 21 с.
3. Битяк О. Ю. Господарсько-правове забезпечення енергетичної політики держави та особливості окремих її напрямів / О. Ю. Битяк // Вісн. Акад. правов. наук України. – 2009. – № 2 (57).
4. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності : Закон України від 08.09.2011 р., № 3715-VI // Офіц. вісн. України – 2011. – № 77. – С. 14.
5. Концепції проекту Загальнодержавної цільової економічної програми розвитку промисловості на період до 2017 року // Офіц. вісн. України. – 2008. – № 53. – Ст. 1781.
6. Про затвердження переліку підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави // Офіц. вісн. України. – 2005. – № 52, том 1. – С. 274.
7. Про розвиток літакобудівної промисловості // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 50. – Ст. 261.
8. Про Єдиний митний тариф: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2097-12>.
9. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/Z018500.html.
10. Господарський кодекс України // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 436-iv. – Ст. 9, п. 1.
11. Господарський кодекс України // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 436-iv. – Ст. 12.
12. Про стан виконання Державної комплексної програми розвитку авіаційної промисловості України на період до 2010 року та першочергові завдання розвитку вітчизняного авіабудування // Офіц. вісн. України. – 2008. – № 48. – Ст. 1558.
13. Про невідкладні заходи з розвитку авіабудівної галузі // Офіц. вісн. України. – 2005. – № 22. – Ст. 1189.
14. Стратегія розвитку вітчизняної авіаційної промисловості на період до 2020 р. // Офіц. вісн. України. – 2009. – № 1. – Ст. 19.
15. Про програму розвитку авіаційної промисловості України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=110%2F92-%F0%EF>.
16. Про заходи щодо розвитку авіаційної промисловості: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/53-94-%EF>.
17. Про додаткові заходи щодо розвитку авіаційної промисловості України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/15/94-%F0%EF>.
18. Про заходи щодо стимулювання розвитку літакобудування в Україні: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/447/99-%D1%80%D0%BF>.
19. Про невідкладні заходи з розвитку авіабудівної галузі // Офіц. вісн. України. – 2005. – № 22. – Ст. 1189.

РАЗВИТИЕ ХОЗЯЙСТВЕННОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА В УСЛОВИЯХ ЧЛЕНСТВА УКРАИНЫ В ВТО: СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Самойлова Н. И.

Актуализирована необходимость создания эффективного хозяйственно-правового механизма внешнеэкономических связей национальных субъектов хозяйствования в условиях членства Украины в ВТО. Основная цель исследования – защита национального производителя путем рассмотрения целостной системы обязательств нашей страны. Также затронут вопрос адаптации технического регулирования к условиям ВТО.

Ключевые слова: техническое регулирование, защита национального производителя, технический регламент.

ECONOMIC LEGISLATION ON TERM UKRAINIAN'S WTO MEMBERSHIP: CONDITIONS AND PROSPEKTS

Samojlova N. I.

The legal features of an effective economic-legal mechanism's creation of foreign economic relations of national subjects of managing in conditions of Ukraine's membership in the WTO are opened in this article. The purpose of protection's maintenance of a national commodity producer is discussed by complete system's consideration of Ukraine's international obligations. The question of technical settlement's adaptation to conditions of the WTO is raised.

Keywords: technical regulation, protection of domestic manufactures, Technical Regulations

УДК 338.24

ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

*О. В. Білінська, здобувачка
Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»*

Проаналізовано основні загальноправові та спеціальні принципи державної аграрної політики України. Досліджено та узагальнено різні теоретичні